

Oikaisuvaatimus Joutsan kunnan kunnanhallituksen päätökseen 28.03.2022 § 82 Varastopanimon osakeanti

Vaatimus: Päätös ”Kunnanhallitus päättää ostaa 5 osaketta Varastopanimo Oy:n osakeannista” on kumottava siltä osin kuin päätös merkitsee osakkeiden ostamista kunnan lukuun.

Perustelut: 1. Yrityksen ilmoitus Jouhos Oy:n Varastopanimon osakeanti: Yhtiö laskee liikkeelle 1000kpl B-sarjan osakkeita. B-osakkeilla ei ole äänioikeutta, mutta kuitenkin täysi oikeus voitonjakoon. Arvopaperimarkkinalakia ei sovelleta. Yhtiön osakkeet eivät ole arvopaperimarkkinalain mukaisia arvopapereita. Osakeannista ei laadita arvopaperimarkkinalain mukaista esitettä tai muutoin sovelleta arvopaperimarkkinalain säännöksiä. Yhden osakkeen hinta 200€.

Siten kunnanhallitus on päättänyt ostaa osakkeita yhteensä 1000 eurolla. Osakkeen hintaa tai yhteishintaa ei kuitenkaan mainita esittelyssä tai päätöksessä. Viimeksi julkaistussa tilinpäätöksessä yhtiön tulos on ollut tappiollinen.

Ilmoitetut osakasedut: Kaikille osakkaille järjestettävät osakaspäivät. Ensimmäiset järjestetään elokuussa 2022. Tapahtumaan kutsutaan osakkaat erikseen! **1 – 5** osaketta merkitsevät saavat -15% panimomyymälästä ostettavista panimotuotteista sekä ravintola- ja majoituspalveluista.

Edellä olevan perusteella herää kysymys, jota ostopäätöksessä ei ole ratkaistu, saavatko kaikki kuntalaiset kyseiset edut, kunnanhallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtaja kunnan edustajana hallintosäännön mukaan vai kunnanjohtaja, joka käyttää kunnan puhevaltaa.

2. Kunnan toimivallan ylittäminen:

A. Erityistoimiala

Kuntalain 2 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa ja sille laissa säädetyt tehtävät.

Esillä olevassa asiassa kunnan erityistoimialan tehtävät alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäisyssä ja hoidossa on määritelty seuraavissa laeissa: **Alkoholilaki 28.12.2017/1102 [1§](#)**

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on vähentää alkoholipitoisten aineiden kulutusta rajoittamalla ja valvomalla niihin liittyvää elinkeinotoimintaa alkoholin käyttäjilleen, muille ihmisille ja koko yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi.

Terveystieteiden tutkimuskeskuslaki 30.12.2010/1326, Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301, Laki ehkäisevän päihdehuollon järjestämisestä 24.4.2015/523, Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29.12.2009/1704 ja työterveyshuoltolain ([1383/2001](#)) [3 §:n 2](#) momentin ja [12 §:n 4](#) momentin nojalla: Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta.

Lait edellyttävät kunnan erityistoimialan toteuttamisessa tässä yhteydessä pyrkivän vähentämään alkoholin kulutusta eikä tukevan alkoholijuoman valmistamista ja anniskelua. Siten osakemerkinnän on katsottava menneen kunnan lakisääteisten tehtävien ulkopuolelle.

Alkoholihaittojen hoito maksoi 2018 Joutsassa 101,1€/asukas eli yht. 422 625€. Kunnanlääkärikokemukseni mukaan paikallinen sahti- ja olutkulttuuri ovat hyvin haitallisia nuorison ja perheiden hyvinvoinnin kannalta. Sitä ei kunnan pidä toimillaan tukea.

B. Yleinen toimiala:

Kuntalain 7 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät. Nämä tehtävät muodostavat kunnan yleisen toimialan. Yleisen toimialan määräytymisen periaatteet ohjaavat ja rajoittavat lähinnä sitä, mitä tehtäviä kunta voi ottaa hoitaakseen.

Kunnan yleistä toimialaa määriteltäessä on otettava huomioon hallinnon yleiset periaatteet: yhdenvertaisuusperiaate, tasapuolisen kohtelun vaatimus ja harkintavallan väärinkäytön kieltö. Lisäksi vakiintuneesti yleistä toimialaa **rajoittavaksi periaatteeksi** on oikeuskäytännössä katsottu: tehtävän yleishyödyllisyys, tehtävän paikallisuus, yksityisen tukemisen kieltö, spekulatiivisen toiminnan kieltö - kunnan ei ole katsottu voivan harjoittaa puhtaasti kaupallista tai teollista toimintaa.

Edellä esitetyillä perusteilla on katsottava, ettei olutpanimon osakkeiden merkitseminen eikä omistaminen kuulu kunnan toimialaan ja siten päätös on kumottava!

C. Kunnan toimiminen markkinoilla:

Kuntalain 132 §:n viittaus sitoo kilpailulain 4 a luvun ja kuntalain 15 luvun yhdeksi kunnan toimintaa markkinoilla ja sen valvontaa koskevaksi kokonaisuudeksi, jonka keskeisenä tavoitteena on kilpailuneutraliteetin turvaaminen. Tässä nimenomaisessa tapauksessa kunta on Hankintalain [40 §:n](#) tarkoittamana suorahankinta ilman lain mahdollistamaa perustetta ostanut äänivallattomia osakkeita tappiollisesta yhtiöstä.

Kuntaliiton ohjeen mukaan: ”Kuntien riskisijoituksiin on suhtauduttava kriittisesti, eikä niiden pitäisi kuulua kuntien tehtäviin”. Sen selvittämiseksi, onko pääomasijoitusta koskeva toimenpide katsottava valtiontueksi, on käytettävä arviointiperustetta, joka perustuu yrityksen mahdollisuuksiin saada kyseiset rahamäärät yksityisiltä pääomamarkkinoilta. Tässä tapauksessa mahdollisuudet ovat, koska tällä hetkellä osakkeista on merkitty 40% ja merkintäaikaa jäljellä toukokuun 2022 loppuun.

Jos julkisen sijoittajan pääomasijoituksissa ei lainkaan oteta huomioon edes pitkän aikavälin kannattavuusnäkyviä, kyseisiä sijoituksia on pidettävä SEUT 107 artiklassa tarkoitettuna tukena.

4.

D. Toimivalta kuntakonsernissa:

Joutsan kunnassa ei ole Kuntaliiton suosittamaa omistajastrategiaa. Konserniohjeessa käsitellään konserniin jo kuuluvien yhtiöitten ohjausta. Siinä ei oteta kantaa osakkeiden ostamiseen. Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Vuoden 2022 talousarviossa ei ole valtuutusta kunnanhallitukselle tai virkamiehelle osakkeiden merkitsemiseen. Kunnan hallintosäännössäkään ei valtuusto ole kyseistä päätösvaltaa kenellekään antanut. Näin ollen päätösvalta asiassa olisi kuulunut valtuustolle ja siten kunnanhallitus on ylittänyt toimivaltansa.

E. Yhteenveto:

Edellä esittämäni perusteella kunnanhallituksen kyseinen päätös olutpanimon osakkeiden ostamisesta on kumottava tarpeettomana, epätarkoituksenmukaisena, väestölle haitallisena, kuntalain, markkinalain ja hallintosäännön vastaisena.

Joutsassa 10.04.2022



Kalle Willman valtuutettu kunnan jäsen

Joutsenlammentie 561, 19650 JOUTSA kalle.willman@fimnet.fi

Joutsan kunnan kunnanhallitukselle

Tein oikaisuvaatimuksen 10.04.2022 kunnanhallituksen päätöksestä **28.03.2022 § 82**

Varastopanimon osakeanti.

Hallintolain mukaisena täydennyksenä esitän vielä seuraavan.

1. Oluen paneminen ei kuulu kunnan toimialaan: Pyysin asiasta Kuntaliiton hallintolakimiesten lausuntoa. Johtava lakimies Ida Sulinin vastaus kuuluu: "Visainen kysymys! Juuri panimotoimintaan osallistumiseen ei ole käsittäkseni otettu kantaa oikeuskäytännössä, mutta ravintola- ja hotellitoiminnan osalta on katsottu, että kunta voi osallistua sellaisen toiminnan harjoittamiseen ainoastaan jos kunnassa on puutetta kyseisistä palveluista ja hankkeella on kunnan kannalta merkitystä esim. matkailun ja sitä kautta elinvoiman kannalta.

Käsitykseni mukaan panimoalan yrityksen osakkeenomistuksiin tulisi suhtautua samalla tavalla. Omistaminen on mahdollista, jos kunta tällä tavalla tukee alueen elinkeinoelämän edellytyksiä esimerkiksi matkailualaa tukien ja tätä ei onnistuisi ilman kunnan tukea. Muuten en näe mahdollisuuksia toimialan osalta.

Terveisin,

Ida Sulin
Johtava lakimies | Ledande jurist
Lakiyksikkö
Suomen Kuntaliitto ry | Finlands Kommunförbund rf"

Johtopäätöksenä on siis todettava, että kunta ei perustellut osakemerkintää matkailullisella perustelulla eikä ole odotettavissa, että osakemerkintä epäonnistuu, kuten olen oikaisuvaatimuksessani osoittanut. Siten osakemerkintää ei voida katsoa kuuluvan kunnan toimialaan.

2. Osakeanti näyttää toteutetun virheellisesti: Osakeyhtiölain 7 §:n mukaan:

"Yhdenvertaisuus Kaikki osakkeet tuottavat yhtiössä yhtäläiset oikeudet, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja tai hallintoneuvosto ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella".

JouHos Oy:n yhtiöjärjestyksessä (Liite 1.) ei kuitenkaan ole mainintaa siitä, että nyt tapahtuvassa osakemerkinnässä osakkaita voitaisiin kohdella eri lailla riippuen siitä, kuinka paljon he ovat merkinneet osakkeita. Osakeantiesitteessä kerrotaan kuitenkin:

" OSAKASEDUT

***Kaikille*osakkaille järjestettävät osakaspäivät. Ensimmäiset järjestetään elokuussa 2022. tapahtumaan kutsutaan osakkaat erikseen!**

*1-5**osaketta*merkitsevät saavat -15% panimomyymälästä ostettavista panimotuotteista sekä ravintola- ja majoituspalveluista.

*6-10**osaketta*merkitsevät saavat lisäksi -20% pääsylippujen hinnoista järjestämiimme tapahtumiin.

*10-20**osaketta*merkitsevät saavat yllä mainittujen lisäksi 10 henkilön panimokierroksen ja 10ltk erän haluamaansa olutta omalla etiketillä puoleen hintaan

*20**->**osaketta*merkitsevät saavat yllämainittujen lisäksi erikseen neuvoteltavan määrän vip-lippuja (5-20kpl) järjestettäviin kesätapahtumiin (mm. joutorock)

Johtopäätöksenä on edellä olevan perusteella pääteltävä, ettei Joutsan kunnan ole syytä osallistua kyseenalaiseen osakeantiin ja kunnanhallituksen tulee peruuttaa merkintäpäätöksensä. Hanke muistuttaa ennemmin vastikkeellista rahankeruuprosessia, johon ei ole haettu lupaa.

Joutsassa 14.04.2022



Kalle Willman kunnan jäsen Joutsenlammentie 561, 19650 JOUTSA